

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 176/2017-54

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 6. júla 2017 v senáte zloženom z predsedu Ladislava Orosza, zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej a sudcu Lajosa Mészáros (sudca spravodajca) prerokoval prijatú sťažnosť obchodnej spoločnosti V a V Servis, s. r. o., Hlavná 50, Prešov, právne zastúpenej advokátkou JUDr. Ivetou Rajtákovou, Advokátska kancelária, Štúrova 20, Košice, vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a 5, čl. 46 ods. 1 a čl. 47 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky, práv podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, ako aj čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Sžf 80/2014 a jeho rozsudkom z 23. augusta 2016 a takto

r o z h o d o l :

1. Najvyšší súd Slovenskej republiky postupom v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Sžf 80/2014 a jeho rozsudkom z 23. augusta 2016 p o r u š i l základné právo obchodnej spoločnosti V a V Servis, s. r. o., na rovnosť účastníkov konania podľa čl. 47 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj jej právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

2. Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 Sžf 80/2014 z 23. augusta 2016 z r u š u j e a v e c v r a c i a na ďalšie konanie.

3. Obchodnej spoločnosti V a V Servis, s. r. o., p r i z n á v a úhradu trov konania v sume 551,19 € (slovom päťstopäťdesiatjeden eur a devätnásť centov), ktorú j e Najvyšší súd Slovenskej republiky p o v i n n ý vyplatiť na účet advokátky JUDr. Ivety Rajtákovéj, Advokátska kancelária, Štúrova 20, Košice, do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Sťažnosti vo zvyšnej časti n e v y h o v u j e .

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Uznesením Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) č. k. II. ÚS 176/2017-18 z 2. marca 2017 bola prijatá na ďalšie konanie sťažnosť obchodnej spoločnosti V a V Servis, s. r. o., Hlavná 50, Prešov (ďalej len „sťažovateľka“), vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a 5, čl. 46 ods. 1 a čl. 47 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), práv podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), ako aj čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Sžf 80/2014 a jeho rozsudkom z 23. augusta 2016.

2. Podľa § 30 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd prerokoval túto vec na neverejnom zasadnutí, keďže sťažovateľka v podaní z 15. mája 2017 a najvyšší súd vo vyjadrení z 19. apríla 2017 vyslovili súhlas, aby sa upustilo od ústneho pojednávania. Ústavný súd vychádzal pritom z listinných dôkazov a vyjadrení nachádzajúcich sa v jeho spise.

3. Zo sťažnosti vyplýva, že Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny (ďalej len „obstarávateľ“) 22. novembra 2011 vyhlásilo vo Vestníku verejného obstarávania, ako aj v Úradnom vestníku Európskej únie verejnú súťaž na predmet zákazky „*Vzdelávacie kurzy: Opatrovateľská starostlivosť*“. Predpokladaná hodnota zákazky bola 1 967 163 € bez DPH. Išlo o nadlimitnú zákazku na poskytnutie služieb. Zákazka sa týkala projektu financovaného z fondov Európskej únie „*Operačný program Zamestnanosť a sociálna inklúzia, Vzdelávanie a príprava pre trh práce, Zvyšovanie zamestnanosti a zamestnatel'nosti znevýhodnených uchádzačov o zamestnanie*“.

4. Po uskutočnení verejnej súťaže obstarávateľ listom sp. zn. Čs.: AA/2012/031233, Čs.: AA/2012/05601 z 30. mája 2012 oznámil sťažovateľke, že jej ponuka v časti týkajúcej sa východoslovenského, stredoslovenského a západoslovenského regiónu bola vyhodnotená ako úspešná a obstarávateľ ju prijal. V liste sa tiež uvádzalo, že ak Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo“) ako riadiaci orgán schváli dokumentáciu, bude možné pristúpiť k uzatvoreniu rámcovej dohody, na čo bude sťažovateľka vyzvaná. Tento list bol sťažovateľke doručený 12. júna 2012.

5. Listom z 25. septembra 2012 obstarávateľ oznámil sťažovateľke, že predlžuje lehoty viazanosti ponúk, keďže na základe žiadosti ministerstva ako riadiaceho orgánu 27. júla 2012 začal vykonávať kontrolu postupu zadávania zákazky pred uzavretím zmluvy z vlastného podnetu, avšak táto kontrola nebola k 25. septembru 2012 skončená. K predĺženiu lehoty viazanosti ponúk došlo predbežne do 31. decembra 2012 s tým, že konečný termín predĺženej lehoty viazanosti bude známy až po doručení rozhodnutia z kontroly.

6. Na opakované žiadosti sťažovateľky domáhajúcej sa uzatvorenia rámcovej zmluvy obstarávateľ listom z 28. septembra 2012 uviedol, že ministerstvo môže schváliť dokumentáciu až potom, čo Úrad pre verejné obstarávanie (ďalej len „úrad“) vydá rozhodnutie z kontroly, keďže ministerstvo podalo úradu žiadosť o výkon kontroly pred uzatvorením zmluvy. Obstarávateľ tiež uviedol, že nevie označiť termín podpisu rámcovej zmluvy a že proti jeho postupu neboli po skončení elektronických aukcií podané nijaké

žiadosti o nápravu, ale ani námietky zo strany uchádzačov. Jediným revíznym postupom je kontrola pred uzatvorením zmluvy na základe žiadosti riadiaceho orgánu (ministerstva).

7. Obstarávateľ v liste z 8. novembra 2012 opätovne uviedol, že dokumentácia z verejného obstarávania je na úrade, a to na základe podnetu ministerstva. Ďalej uviedol, že 30-dňová lehota na vydanie rozhodnutia z kontroly uplynula najneskôr 10. októbra 2012.

8. Rozhodnutím úradu sp. zn. 1254/7000/2012-OK/5 z 20. decembra 2012, ktoré bolo sťažovateľke doručené 2. januára 2013, bolo obstarávateľovi nariadené zrušiť verejnú súťaž na predmet zákazky „*Vzdelávacie kurzy: Opatrovateľská starostlivosť*“ v lehote 30-dní od doručenia rozhodnutia.

9. Žalobou zo 14. januára 2013 podanou na Krajskom súde v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) sa sťažovateľka domáhala zrušenia rozhodnutia úradu z 20. decembra 2012 a vrátenia veci na ďalšie konanie. Rozhodnutiu vytykala nepreskúmateľnosť pre nedostatok dôvodov, nesprávne právne posúdenie veci, skutočnosť, že zistenie skutkového stavu, z ktorého napadnuté správne rozhodnutie vychádzalo, bolo v rozpore s obsahom spisov, a že v konaní, ktoré predchádzalo vydaniu rozhodnutia, bola zistená vada, ktorá mohla mať vplyv na zákonnosť rozhodnutia.

10. Rozsudkom krajského súdu sp. zn. 1 S 10/2013 z 22. mája 2014 bola žaloba sťažovateľky zamietnutá.

Proti rozsudku krajského súdu sťažovateľka podala odvolanie, pričom rozsudkom najvyššieho súdu sp. zn. 2 Sžf 80/2014 z 23. augusta 2016 bol rozsudok krajského súdu potvrdený. Rozsudok najvyššieho súdu bol právnej zástupkyňi sťažovateľky doručený 19. septembra 2016.

11. Sťažovateľka v žalobe podanej na krajskom súde namietala, že v dôsledku nezákonného postupu úradu bolo zasiahnuté do jej legitímneho očakávania, že dôjde k uzatvoreniu zmluvy, ktorá bola predmetom verejnej súťaže. V žalobe úradu vytykala svojvoľný postup s poukazom na to, že transparentnosť ako základný princíp verejného obstarávania sa vzťahuje na celý priebeh verejného obstarávania a na všetky zúčastnené subjekty vrátane úspešného uchádzača. Ďalej namietala, že kontrola, ktorá bola podkladom

pre rozhodnutie úradu, nebola vykonaná zákonným spôsobom, ale aj to, že rozhodnutie úradu trpí absenciou akejkolvek správnej úvahy. Napokon namietala skutočnosť, že skutkové závery, z ktorých rozhodnutie úradu vychádzalo, sú v rozpore s priebehom verejného obstarávania.

12. Krajský súd sa vo svojom rozsudku stotožnil s rozhodnutím a postupom úradu.

13. V podanom odvolaní sťažovateľka poukazovala na rozporuplnosť odôvodnenia rozsudku krajského súdu. Namietala ďalej, že krajský súd sa nezaoberal uplatňovaním princípu transparentnosti vo vzťahu k nej ako úspešnej uchádzačke. V tejto súvislosti namietala, že zákon č. 25/2006 Z. z. o verejnom obstarávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o verejnom obstarávaní“) zaručuje naplnenie princípu nediskriminácie a transparentnosti viacerými právnymi nástrojmi v rôznych štádiách verejného obstarávania. Osobitne zdôraznila, že ministerstvo bolo ako riadiaci orgán oprávnené podať proti každému z úkonov vo verejnom obstarávaní námietky a len potom, čo bola jej ponuka vyhodnotená ako úspešná, požiadalo o výkon kontroly. Zároveň namietala, že postup, ku ktorému vo verejnom obstarávaní došlo a ktorý vyústil do zrušenia verejnej súťaže, nie je v súlade s princípom proporcionality, pretože sťažovateľka ako úspešná uchádzačka musela byť viac než rok pripravená na plnenie zákazky (vrátane technickej a materiálnej pripravenosti), na druhej strane viac než rok po oznámení, že jej ponuka bola vybratá, v dôsledku namietaného nezákonného postupu bola verejná súťaž zrušená. Namietala aj nesprávnosť záverov krajského súdu vo vzťahu k nezákonnosti kontroly, ktorej zistenia boli podkladom pre rozhodnutie úradu o zrušení verejnej súťaže. Nakoniec namietala, že sa krajský súd nijako nevysporiadal so žalobnou námietkou nepreskúmateľnosti rozhodnutia úradu pre absenciu správnej úvahy.

14. Rozsudok najvyššieho súdu stručne rekapituluje obsah odôvodnenia rozsudku krajského súdu, obsah odvolania sťažovateľky a vyjadrenie úradu a odvoláva sa na prechodné ustanovenia Správneho súdneho poriadku a na ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku. Následne konštatuje, že nebude opakovať odôvodnenie rozsudku krajského súdu, pretože naň ako na vecne správne, dostatočne výstižne a zrozumiteľne odkazuje. Napokon sa v rozsudku najvyššieho súdu uvádza, že skutočnosť, ktorými

sťažovateľka v odvolaní spochybnila rozsudok krajského súdu, neboli v odvolacom konaní zistené. Žiadne ďalšie závery, ktorými by sa najvyšší súd vysporiadal s jej námietkami, rozsudok neobsahuje.

15. Ako to vyplýva z obsahu odôvodnenia rozsudku najvyššieho súdu, úrad podal k odvolaniu sťažovateľky vyjadrenie. Obsahu tohto vyjadrenia venuje najvyšší súd v odôvodnení rozsudku podstatne väčší priestor ako samotnému odvolaniu sťažovateľky, keďže jej odvolacie námietky sú uvedené približne na pol strane textu, obsahu vyjadrenia úradu sú však venované dve strany rozsudku. Aj z uvedeného vyplýva, že úrad sa rozsiahlo vyjadril k odvolacím námietkam sťažovateľky. Za týchto okolností niet žiadnych dôvodov pre spochybnenie záveru, že nedoručením tohto vyjadrenia úradu sťažovateľke, resp. jej právnej zástupkyňi došlo k porušeniu princípov spravodlivého súdneho konania, ktorého imanentnou súčasťou je princíp rovnosti zbraní zaručujúci účastníkom konania rovnaký prístup k akýmkoľvek dôkazom a argumentom predloženým súdu, ktoré môžu mať vplyv na rozhodnutie súdu.

16. Nedoručením vyjadrenia úradu sťažovateľke podľa jej názoru došlo k porušeniu jej práva podľa čl. 6 ods. 1 prvej vety dohovoru v časti týkajúcej sa rovnosti účastníkov konania a práva na rovnosť účastníkov podľa čl. 47 ods. 3 ústavy.

17. Podľa sťažovateľky rozsudok najvyššieho súdu porušuje jej právo na spravodlivé súdne konanie aj z toho hľadiska, že trpí nedostatkom akéhokoľvek odôvodnenia vo vzťahu k jej odvolacím námietkam. Pritom je podľa nej nepochybné, že jej odvolacie námietky boli zásadné pre posúdenie žaloby a odvolania a vzťahovali sa k podstate žaloby. O tom, že jej odvolacie námietky obsahovali vecné argumenty oponujúce záverom krajského súdu, nepriamo svedčí podľa sťažovateľky aj rozsiahlosť vyjadrenia úradu k jej podanému odvolaniu.

18. Sťažovateľka ďalej dodáva, že je pravdou, že podľa § 219 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku odvolací súd bol oprávnený obmedziť sa na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, ak sa s nimi stotožnil, prípadne doplniť ďalšie dôvody na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia.

19. Ako to vyplýva zo žaloby, sťažovateľka namietala, že postupom, keď na základe podnetu ministerstva (ktoré bolo oprávnené vstupovať do verejného obstarávania v celom jeho priebehu) podaného po vyhodnotení ponuky sťažovateľky ako úspešnej, bola verejná súťaž zrušená, čím došlo k zneužitiu a obchádzaniu zákona o verejnom obstarávaní v neprospech sťažovateľky a k porušeniu princípu transparentnosti. Keďže krajský súd sa vo svojom rozsudku celkom zjavne nijakým spôsobom otázkou transparentnosti verejného obstarávania vo vzťahu k sťažovateľke a ochranou jej legitímneho očakávania nezaoberal, sťažovateľka akcentovala v odvolaní práve tento aspekt. Preto nemožno tvrdiť, že by jej odvolacie námietky neboli také, ktoré by v prípade ich dôvodnosti nemohli privodiť zmenu rozsudku krajského súdu, ale ani také, s ktorými sa už vysporiadal krajský súd.

20. Podľa presvedčenia sťažovateľky najvyšší súd tým, že v odôvodnení rozsudku nedal žiadnu odpoveď na jej odvolacie námietky, nesplnil požiadavku spravodlivého súdneho konania. Sťažovateľka doteraz nedostala odpoveď na námietky spočívajúce v tvrdení neproporcionalite ochrany poskytovanej verejnému záujmu a ochrany poskytovanej jej ako účastníčke procesu verejného obstarávania, ktorá legitímne očakávala realizáciu zákazky tvoriacej predmet verejnej súťaže a nadobudnutie primeraného majetkového prospechu ako jej legitímneho cieľa ako obchodnej spoločnosti.

21. Podľa sťažovateľky veta uvedená v rozsudku najvyššieho súdu, podľa ktorej *„skutočnosti, ktorými žalobca v odvolaní spochybnil predmetné rozhodnutie krajského súdu, neboli zistené v odvolacom konaní“*, je nielenže absolútne nedostatočnou odpoveďou na odvolacie námietky sťažovateľky, ale navyše je aj do značnej miery nezrozumiteľná. Najvyšší súd na jednej strane konštatuje, že sťažovateľka spochybnila rozhodnutie krajského súdu, no na druhej strane uvádza, že skutočnosti, ktorými toto rozhodnutie spochybnila, neboli v odvolacom konaní zistené. Pre sťažovateľku je ťažké porozumieť tomu, čo mal najvyšší súd na mysli, keď konštatoval, že tieto skutočnosti neboli zistené v odvolacom konaní. Nie je jasné, či touto formuláciou mienil nenáležitost' odkazov na právnu úpravu obsiahnutú v zákone o verejnom obstarávaní, alebo sa nestotožnil s výkladom ustanovení, na ktoré poukazovala, prípadne, či porušenie princípu

transparentnosti procesu verejného obstarávania vo vzťahu k sťažovateľke nepovažoval za preukázané či významné.

22. Krajský súd, ale ani najvyšší súd sa podľa sťažovateľky nijako nevysporiadali ani s námietkou o neexistencii správnej úvahy v rozhodnutí úradu.

Podľa jej presvedčenia došlo preto aj k porušeniu jej majetkových práv vyplývajúcich z čl. 20 ods. 1 a 5 ústavy a čl. 1 dodatkového protokolu. Predpokladaná hodnota zákazky tvoriacej predmet verejnej súťaže bola 1 967 163 € bez DPH. Verejná súťaž bola vyhlásená zákonom predpísaným spôsobom a po jej uskutočnení obstarávateľ sťažovateľke oznámil, že jej ponuka bola vyhodnotená ako úspešná a obstarávateľ ju prijíma. Tieto skutočnosti založili u sťažovateľky legitímne očakávanie, že s ňou bude uzatvorená zmluva, na základe ktorej bude pre obstarávateľa poskytovať služby a v dôsledku tejto činnosti dosiahne zisk.

23. Z rozhodnutia úradu vyplýva, že za porušenie princípu transparentnosti, rovnakého zaobchádzania a princípu nediskriminácie považoval postup obstarávateľa pri oznámení o vyhlásení verejnej súťaže, keďže časť podmienok považoval za diskriminačné, a to v rozpore s § 9 ods. 4 zákona o verejnom obstarávaní. Ustanovenie § 138 ods. 2 zákona o verejnom obstarávaní však umožňovalo v lehote podľa § 138 ods. 5 riadiacemu orgánu (ministerstvu) podať námietky proti podmienkam uvedeným v súťažných podkladoch. Žiaden z oprávnených subjektov vrátane ministerstva námietky nepodal.

Ďalej úrad vytkol, že sťažovateľka ako úspešná uchádzačka nespĺnila výšku obratu stanovenú v súťažných podmienkach. Vyhodnotenie ponúk alebo návrhov je rovnako ako skoršie štádium verejnej súťaže úkonom, ktorý môže byť predmetom námietok aj zo strany riadiaceho orgánu. Ani proti tomuto úkonu však ministerstvo ako riadiaci orgán námietky nepodal.

24. Vzhľadom na uvedené sťažovateľka po absolvovaní každého štádia verejnej súťaže dôvodne nadobudla dojem, že prebehla v súlade so zákonom, a dôvodne očakávala naplnenie cieľa jej účasti vo verejnej súťaži.

25. Napriek všetkým do úvahy prichádzajúcim hľadiskám rešpektujúcim verejný záujem nemožno podľa sťažovateľky akceptovať taký postup orgánov verejnej moci, ktorý účastníka procesu verejného obstarávania v postavení záujemcu stavia do prakticky neohraničenej právnej neistoty, umožňujúcej orgánom verejnej moci bez ohľadu na štruktúru verejného obstarávania zahrňujúcu jej jednotlivé štádiá a účinné právne prostriedky nápravy a ochrany verejného záujmu, ani potom, čo absolvuje všetky štádiá bez toho, aby bola zákonnosť procesu spochybnená, po prijatí jeho ponuky zásahom orgánu verejnej moci zmarit' jeho legitímne očakávanie nadobudnutia majetku z dôvodov, ktoré údajne existovali a boli napadnuteľné riadiacim orgánom v počiatočných štádiách verejného obstarávania.

26. Z rozhodnutia úradu vyplýva, že bolo vydané „z *vlastného podnetu*“. Zároveň sa však v rozhodnutí uvádza, že 26. júna 2012 bol úradu doručený podnet ministerstva na vykonanie kontroly pred uzavretím zmluvy vo verejnej súťaži, pričom úrad si podnet osvojil a v zmysle § 146 ods. 2 zákona o verejnom obstarávaní vykonal kontrolu postupu zadávania zákazky pred uzatvorením zmluvy z vlastného podnetu. Znamená to, že hoci vo výroku rozhodnutia sa tvrdí, že sa kontrola vykonala z vlastného podnetu úradu, v skutočnosti išlo o výkon kontroly na žiadosť ministerstva.

27. Sťažovateľka nespochybňuje, že z § 146 ods. 2 zákona o verejnom obstarávaní vyplýva možnosť úradu vykonať kontrolu postupu zadávania zákaziek pred uzatvorením rámcovej dohody z vlastného podnetu. Zároveň však nemožno nechať bez povšimnutia, že zákon o verejnom obstarávaní presne vymedzuje rozsah a spôsob ingerencie orgánu štátnej správy uvedeného v § 137 ods. 2 písm. b) zákona o verejnom obstarávaní do procesu verejného obstarávania vrátane stanovenia lehôt pre takúto ingerenciu. Ak z § 138 ods. 1 zákona o verejnom obstarávaní vyplýva, že orgán štátnej správy podľa § 137 ods. 2 písm. b) nie je podrobený povinnosti podať obstarávateľovi žiadosť o nápravu, neznamená to, že by sa naňho nevzťahovali lehoty uvedené v § 138 ods. 5 zákona o verejnom obstarávaní. Možno len zvážiť, či tieto lehoty na podanie námietok vyplývajú z § 138 ods. 5 alebo analogicky z § 136 ods. 3 zákona o verejnom obstarávaní. Nemožno však urobiť záver, že by sa na podanie námietok štátnym orgánom podľa § 137 ods. 2 písm. b) zákona o verejnom obstarávaní nevzťahovala ani jedna z týchto lehôt. K takémuto záveru nedospelo ani

ministerstvo, keď svoj úkon smerujúci k vykonaniu kontroly úradom nepodalo vo forme námietok. Zároveň to znamená, že ministerstvo neuviedlo vo svojej žiadosti o vykonanie kontroly žiaden zákonom stanovený dôvod obsahujúci námietky, ktoré by bolo oprávnené podať.

28. So zreteľom na uvedené je podľa sťažovateľky potrebné venovať osobitnú pozornosť § 146 ods. 2 zákona o verejnom obstarávaní. Toto ustanovenie nevymenúva orgán štátnej správy podľa § 137 ods. 2 písm. b) medzi subjektmi oprávnenými iniciovať kontrolu postupu zadávania zákaziek pred uzatvorením zmluvy. Neuvedeniu štátneho orgánu podľa § 137 ods. 2 písm. b) medzi subjektmi oprávnenými privodiť kontrolu postupu zadávania zákaziek podľa § 146 ods. 2 zákona o verejnom obstarávaní je potrebné prikladať význam, aký mu zákonodarca takouto formuláciou mienil priložiť, a to aj so zreteľom na skutočnosť, že v § 146 ods. 6 zákona o verejnom obstarávaní upravujúcim kontrolu postupu zadávania zákaziek po uzatvorení zmluvy orgán štátnej správy podľa § 137 ods. 2 písm. b) zákona o verejnom obstarávaní ako subjekt oprávnený privodiť kontrolu svojím podnetom uvedený je.

29. Vychádzajúc z predpokladu, že ustanovenia a systematika zákona sledujú naplnenie zmyslu a účelu, ktorý zákonodarca vydaním zákona sledoval, podľa názoru sťažovateľky možno urobiť jednoznačný záver, že uvedenie štátneho orgánu podľa § 137 ods. 2 písm. b) zákona o verejnom obstarávaní ako subjektu oprávneného začať konanie o niektorých revíznych postupoch a neuvedenie ho medzi subjektmi, ktoré svojimi podnetmi môžu privodiť začatie konanie o iných revíznych postupoch, znamená presne to, čo je v ustanoveniach zákona uvedené, teda že na to, aby svojimi podnetmi inicioval kontrolu podľa § 146 ods. 2 zákona o verejnom obstarávaní, nie je orgán štátnej správy podľa § 137 ods. 2 písm. b) zákona o verejnom obstarávaní oprávnený.

30. So zreteľom na uvedené podľa sťažovateľky nemožno na kontrolu vykonanú úradom nahliadať ako na zákonný postup. Bez ohľadu na skutočnosť, že ju vo výroku rozhodnutia úrad označuje ako kontrolu vykonanú z vlastného podnetu, nemožno mať žiadne pochybnosti o tom, že o kontrolu vykonanú z vlastného podnetu nešlo, ale išlo o kontrolu na základe podnetu (žiadosti) orgánu, ktorému takýto úkon neprislúchal. V tejto

situácii nie je vhodná hypotetická úvaha o možnosti vykonať kontrolu z vlastného podnetu, keďže k vykonaniu takejto kontroly v skutočnosti nedošlo. Úrad reálne vykonával kontrolu na žiadosť ministerstva ako orgánu podľa § 137 ods. 2 písm. b) zákona o verejnom obstarávaní, pričom tento orgán svojou žiadosťou obchádzal zákon oprávňujúci ho podať námietky proti jednotlivým úkonom vo verejnom obstarávaní, ktoré však nevyužil.

31. Sťažovateľka navrhuje, aby ústavný súd o jej sťažnosti nálezom takto rozhodol:

„Právo sťažovateľky spoločnosti V a V Servis, s. r. o.

- domáhať sa zákonom ustanoveným postupom svojho práva zakotveného v článku 46 ods. 1 ústavy

- na rovnosť účastníkov v konaní pred súdom zakotveného v článku 47 ods. 3 ústavy

- na spravodlivé súdne konanie zakotveného v článku 6 ods. 1 dohovoru

- na ochranu vlastníckeho práva zakotveného v článku 20 ods. 1 ústavy,

- na ochranu pred zásahmi do vlastníckeho práva zakotveného v článku 20 ods. 5 ústavy

- na pokojné užívanie majetku zakotveného v článku 1 dodatkového protokolu

- nebyť zbavený majetku zakotveného v článku 1 dodatkového protokolu

bolo rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2Sžf/80/2014 zo dňa 23.8.2016 a postupom, ktorý mu predchádzal, porušené.

Ústavný súd Slovenskej republiky zakazuje Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky pokračovať v porušení namietaných práv sťažovateľky.

Ústavný súd Slovenskej republiky zrušuje rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2Sžf/80/2014 zo dňa 23.8.2016 a vracia vec Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky na ďalšie konanie.

Odporca je povinný nahradiť sťažovateľke všetky trovy tohto konania.“

32. Z vyjadrenia predsedníčky najvyššieho súdu z 19. apríla 2017 doručeného ústavnému súdu 28. apríla 2017 vyplýva, že sťažovateľka nemohla a nemala legitímne očakávať, že nadobudne majetkovú hodnotu realizáciou zákazky, pretože v liste obstarávateľa, ktorým jej bolo oznámené vyhodnotenie verejnej súťaže, sa výslovne uvádzalo, že k uzatvoreniu rámcovej dohody bude možné pristúpiť, len ak riadiaci orgán pre

operačný program zamestnanosť a sociálna inklúzia (teda ministerstvo) schváli dokumentáciu z predmetu verejného obstarávania, k čomu však nedošlo. Všeobecné súdy sa v prvom rade zaoberajú vecnými námietkami a tvrdeniami účastníkov v preskúmvacom konaní. V danej veci bolo nesporne najdôležitejšie posúdenie, či úrad neporušil zákon, keď vyslovil právny záver, že obstarávateľ už v počiatočnom štádiu obstarávania v oznámení o vyhlásení verejného obstarávania určil diskriminačné a neprimerané podmienky účasti vo vzťahu k predmetu zákazky stanovením minimálnej úrovne obratu v rozsahu predmetu zákazky, pričom jednotliví uchádzači museli preukazovať dosiahnutie výšky 100 000 € za každý z predmetných rokov a nestačilo dosiahnutie tejto výšky v priemere za celé obdobie, čo úrad považoval za diskriminačné a tým za rozporné s § 9 ods. 4 zákona o verejnom obstarávaní, pretože to mohlo odradiť od účasti potenciálnych záujemcov, následkom čoho by sa mohol eventuálne zúžiť ich okruh. K tvrdeniu sťažovateľky o tom, koľko riadkov venoval najvyšší súd v odôvodnení rozsudku odvolaniu a koľko vyjadreniu úradu, sa najvyšší súd radšej nevyjadruje (rozhodujúci je obsah a nie počet strán podania). Pokiaľ ide o ďalšie tvrdenie, podľa ktorého vyjadrenie úradu k odvolaniu nebolo právnej zástupkyne sťažovateľky doručené, treba uviesť, že je zaužívaná prax, podľa ktorej všetky podania účastníkov sa druhej strane doručujú. Ak v danej veci uvedený postup nebol dodržaný, je to možné zistiť zo spisu krajského súdu (zberný spis najvyššieho súdu takúto informáciu neobsahuje). Rozsudok najvyššieho súdu má svoju mieru stručnosti, keďže Občiansky súdny poriadok mu to ustanovením § 219 ods. 2 umožňoval.

33. Z repliky právnej zástupkyne sťažovateľky z 15. mája 2017 doručenej ústavnému súdu toho istého dňa elektronicky, ktorou reaguje na vyjadrenie predsedníčky najvyššieho súdu, vyplýva, že najvyšší súd sa k niektorým námietkam nevyjadril vôbec, k niektorým zaujal strohé formalistické stanovisko a k ďalším sa vyjadril jednou či dvoma vetami. Pokiaľ ide o nedoručenie vyjadrenia úradu k jej odvolaniu, najvyšší súd nereagoval ničím a odkázal na spis krajského súdu. Pritom je to najvyšší súd ako súd odvolací, ktorý nesie zodpovednosť za dodržanie princípov spravodlivého súdneho konania vrátane zachovania rovnosti účastníkov konania. V čase pred jeho rozhodnutím sa nepochybne celý súdny spis na najvyššom súde nachádzal a bolo z neho teda zrejmé, že krajský súd nedoručil sťažovateľke vyjadrenie úradu k jej odvolaniu. Za túto chybu konania zodpovedá najvyšší

súd, ktorý vo veci rozhodol bez jej odstránenia. Sťažovateľka v odvolaní proti rozsudku krajského súdu brojila proti konkrétnym záverom krajského súdu, a to predovšetkým v tom zmysle, že tento pri rozhodovaní o jej žalobe nevenoval pozornosť jej žalobným námietkam, podľa ktorých princíp transparentnosti ovláda celé verejné obstarávanie a má byť dodržaný a používaný nielen ako nástroj na zrušenie verejného obstarávania, ale je zároveň aj princípom, ktorý má zabezpečiť spravodlivú mieru predvídateľnosti a právnej istoty vo verejnom obstarávaní. Inými slovami, ak potom, čo žiaden z oprávnených subjektov nevyužije žiaden právny nástroj nápravy, je spravodlivé na strane sťažovateľky očakávať, že postup, v ktorom bola úspešná do určitého štádia verejného obstarávania, resp. v celom verejnom obstarávaní nebude následne zrušený. Už v žalobe poukázala na to, že postup, ktorého sa stala „obeťou“, nesie v sebe výrazné známky arbitrárnosti. Na žiadnu z týchto žalobných námietok krajský súd nereagoval a práve polemika s jeho závermi v konfrontácii so žalobnými námietkami bola podstatou odvolania sťažovateľky. Navyše, v odvolaní poukázala konkrétnymi argumentmi na neakceptovateľnosť a nepresvedčivosť záverov krajského súdu vo vzťahu k nezákonnosti vykonanej kontroly, dôsledkom ktorej bolo zrušenie procesu verejného obstarávania. Na tieto odvolacie námietky založené práve na tom, že odpoveď na podstatné skutočnosti v rozsudku krajského súdu absentovala, dostala sťažovateľka v rozsudku najvyššieho súdu odpoveď v podobe jedinej vety: *„Skutočnosť, ktorými žalobca v odvolaní spochybnil predmetné rozhodnutie krajského súdu, neboli zistené v odvolacom konaní.“* Sťažovateľka napokon zdôrazňuje, že zákon o verejnom obstarávaní ustanovoval postupy zadávania zákaziek a, keďže proces, v ktorom sa o zákazku uchádzala, sa riadil týmto zákonom, a, keďže sťažovateľka bola vyhodnotená ako úspešná a obstarávateľ jej ponuku prijal, je obrana najvyššieho súdu týkajúca sa otázky legitímneho očakávania sťažovateľky bez akéhokoľvek právneho základu. Podstata jej argumentácie spočíva práve v tom, že sťažovateľka, ktorá sa zúčastnila na procese verejného obstarávania, v ktorom verejný záujem je zabezpečený systémom prostriedkov nápravy a jej účasť bola vyhodnotená tak, že jej ponuka bola prijatá, mala na ustanoveniach zákona o verejnom obstarávaní založené očakávanie, že zákazka jej bude zadaná.

34. Ústavný súd doručil sťažnosť, uznesenie č. k. II. ÚS 176/2017-18 z 2. marca 2017 a repliku sťažovateľky úradu, aby sa aj on mohol vo veci samej vyjadriť, keďže konečným rozhodnutím ústavného súdu by mohol byť dotknutý na svojich právach.

Z vyjadrenia úradu č. 2823-3000/2017 z 2. júna 2017 doručeného ústavnému súdu 6. júna 2017 vyplýva, že nepopiera snahu sťažovateľky využiť na svoju obranu všetky zákonné prostriedky tak, aby si vytvorila predpoklady na úspešné vymáhanie nároku na náhradu škody, avšak s jej tvrdeniami zásadne nesúhlasí, považuje ich za nesprávne, absurdne formalistické a utilitaristicky prispôbené na dosiahnutie výlučne ňou sledovaného účelu. Úrad považuje rozsudky všeobecných súdov za vecne správne, pričom posúdenie odôvodnenia, celkovej presvedčivosti rozsudkov, ako i postupu všeobecných súdov ponecháva na posúdenie ústavnému súdu a bude sa vyjadrovať len k tvrdeniam sťažovateľky týkajúcim sa verejného obstarávania a postupu úradu pri výkone dohľadových kompetencií. Platná legislatíva definuje rámcovú dohodu ako písomnú dohodu medzi jedným alebo viacerými verejnými obstarávateľmi na jednej strane a jedným alebo viacerými uchádzačmi na strane druhej. Rámcová dohoda určuje podmienky zadávania zákaziek počas jej platnosti, najmä čo sa týka ceny a predpokladaného množstva predmetu zákazky. Účelom rámcovej dohody je vytvoriť zmluvný rámec ako predpoklad na zadávanie tzv. čiastkových zákaziek počas vopred určeného obdobia platnosti rámcovej dohody. Samotná rámcová dohoda tak nepredstavuje titul na plnenie, lebo týmto je až uzavretie ďalšej zmluvy, prípadne vystavenie objednávky. Inými slovami, výlučne z uzavretia rámcovej dohody nemožno odvodzovať povinnosť dodávateľa plniť, ale ani jeho právo na vyčerpanie celého rozsahu plnenia pokrytého dohodou. V neprospech tvrdení sťažovateľky svedčí aj fakt, že plnenie malo byť spolufinancované z fondov Európskej únie. Okrem všeobecných pravidiel verejného obstarávania režim takýchto zákaziek podlieha aj osobitnej a dosť striktnej regulácii čerpania finančných prostriedkov z fondov Európskej únie. Poskytovanie finančných prostriedkov z operačných programov prebieha na zmluvnom základe, a to prostredníctvom zmluvy o poskytnutí nenávratného finančného príspevku uzatváranej medzi riadiacim orgánom a prijímateľom pomoci. Už v bode III.1.4 oznámenia o vyhlásení verejného obstarávania bolo uvedené, že *„Úspešný uchádzač (dodávateľ) sa zaväzuje strieť výkon kontroly/auditu/overovania súvisiaceho s poskytovanými službami*

kedykoľvek počas platnosti Zmluvy o poskytnutí NFP, a to oprávnenými osobami v zmysle Všeobecných zmluvných podmienok Zmluvy o poskytnutí NFP a poskytnúť im všetku potrebnú súčinnosť... Povinnosť zaviazat' dodávateľa strpením výkonu kontroly ukladá verejnému obstarávateľovi Zmluva o poskytnutí nenávratného finančného príspevku.“.

Sťažovateľka tak už na základe oznámenia o vyhlásení verejného obstarávania bola informovaná o tom, že predmetné verejné obstarávanie môže byť podrobené kontrole/auditu v podstate kedykoľvek. Skutočnosť, že išlo o uzavretie rámcovej dohody a financovanie z fondov Európskej únie znamená, že legitímne očakávania sťažovateľky nemohli smerovať k tomu, že by s ňou malo nezvratným spôsobom dôjsť k uzavretiu zmluvy, na základe čoho mohla automaticky očakávať zväčšenie svojej majetkovej sféry. Preto je jej námietka o zásahoch do jej vlastníckeho práva nedôvodná. Ďalej treba odmietnuť aj sťažovateľkino ponímanie nezákonnosti postupu úradu pri výkone kontroly, ktoré je založené výlučne na prísne formalistickom jazykovom výklade zákona o verejnom obstarávaní, pričom ide o výklad nelogický a rozporný s účelom a cieľmi výkonu dohľadu vo verejnom obstarávaní. Riadiace orgány ako subjekty zodpovedné za riadenie a vykonávanie operačného programu by na účel predídenia porušenia pravidiel verejného obstarávania museli neustále sledovať priebeh každého verejného obstarávania tak, aby stihli včas (do momentu vyhodnotenia ponúk) uplatniť kvalifikované námietky. Ak by to nestihli, nezostávalo by im nič iné, len počkať na uzavretie zmluvy a až následne skonštatovať neoprávnenosť výdavkov a aplikovať mechanizmus finančných opráv. Na druhej strane by úrad kontrolnú činnosť z vlastného podnetu mal obmedziť len na prípady, ktoré zistia jeho zamestnanci v rámci ich pracovného zaradenia. Znamenalo by to, že zamestnanci úradu by museli neustále proaktívne preverovať zverejnené oznámenia o vyhlásení verejného obstarávania a súťažné podklady a v prípade podozrenia na porušenie zákona ihneď začať konať. Podnety z externého prostredia by úrad mohol posudzovať len v kontexte toho, či majú charakter námietky, pričom v negatívnom prípade by na ne neprihliadal, hoci by mohlo ísť aj o flagrantné porušovanie zákona. Úrad by tak akékoľvek porušenia zákona či aj indicie o porušení zákona musel nechať bez povšimnutia len z toho dôvodu, že pôvodcami informácií neboli jeho vlastní zamestnanci, čo je úplne scestné. Možnosť výkonu kontroly z vlastného podnetu predstavuje realizáciu zásady legality, ktorú nemožno chápať takým

striktným spôsobom, pretože v opačnom prípade by bol tento inštitút značne oslabený, ba až nefunkčný.

II.

35. Z rozsudku najvyššieho súdu sp. zn. 2 Sžf 80/2014 z 23. augusta 2016 vyplýva, že ním bol potvrdený rozsudok krajského súdu č. k. 1 S 10/2013-197 z 22. mája 2014. Podľa konštatovania najvyššieho súdu k odvolaniu sťažovateľky sa vyjadril úrad ako žalovaný a navrhol rozsudok krajského súdu potvrdiť. Podrobný obsah vyjadrenia úradu je oboznámený na takmer dvoch stranách. Podľa názoru najvyššieho súdu ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť ďalšie dôvody na zdôraznenie jeho správnosti (§ 219 ods. 1 a 2 Občianskeho súdneho poriadku). Z obsahu súdneho administratívneho spisu najvyšší súd zistil skutkový stav, tak ako je popísaný v rozsudku krajského súdu. Najvyšší súd preto nebude opakovať odôvodnenie rozsudku krajského súdu, ale naň ako na vecne správne, dostatočne výstižne a zrozumiteľne odkazuje. Na doplnenie a zdôraznenie správnosti záverov krajského súdu dodáva, že obstarávateľ už v počiatočnom štádiu v oznámení o vyhlásení verejného obstarávania stanovil diskriminačné a neprimerané podmienky účasti vo vzťahu k predmetu zákazky, čo mohlo odradiť od účasti potenciálnych záujemcov, následkom čoho by sa mohol eventuálne zúžiť ich okruh. Zákazka bola zorganizovaná zmätočne, neprehľadne a netransparentne, pričom nedostatky, ktorých sa obstarávateľ dopustil, mohli mať zásadný vplyv na výsledok verejného obstarávania a nebolo možné odstrániť ich inak, ako nariadením zrušenia vyhlásenia postupu zadávania zákazky. Po preskúmaní spisového materiálu a postupu a rozhodnutia krajského súdu dospel najvyšší súd k záveru, že krajský súd dostatočne podrobne a presne zistil skutkový stav a vysporiadal sa so všetkými relevantnými námietkami sťažovateľky. Preto ak krajský súd dospel k právnomu záveru totožnému so záverom úradu a rozhodol, že nedošlo k porušeniu zákona a chránených záujmov sťažovateľky, tento názor považoval za správny aj najvyšší súd. Skutočnosti, ktorými sťažovateľka v odvolaní spochybnila rozsudok krajského súdu, neboli v odvolacom konaní zistené.

36. Z oznámenia krajského súdu sp. zn. 1 S 10/2013 z 8. júna 2017 (zaslaného na požiadanie ústavného súdu v ten istý deň) vyplýva, že vyjadrenie k odvolaniu zo 4. augusta 2014 podané úradom a doručené krajskému súdu 6. augusta 2014 nebolo sťažovateľke, resp. jej právnej zástupkyni krajským súdom doručované. V spise sa nenachádza ani doklad o tom, že by toto doručoval najvyšší súd.

III.

37. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal. Ústavný súd môže zároveň vec vrátiť na ďalšie konanie, zakázať pokračovanie v porušovaní základných práv a slobôd alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, alebo ak je to možné, prikázať, aby ten, kto porušil práva alebo slobody podľa odseku 1, obnovil stav pred porušením.

38. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 47 ods. 3 ústavy všetci účastníci sú si v konaní podľa ods. 2 rovní.

Podľa čl. 6 ods. 1 prvej vety dohovoru každý má právo na to, aby jeho vec bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom

zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o akomkoľvek trestnom čine, z ktorého je obvinený.

39. Sťažovateľka z procesnoprávneho hľadiska namieta, že hoci úrad podal na jej odvolanie proti rozsudku krajského súdu vyjadrenie, ktoré však jej, ale ani jej právnej zástupkyňi krajským súdom, ale ani najvyšším súdom doručené nebolo, o existencii a obsahu vyjadrenia sa dozvedela až z doručeného rozsudku najvyššieho súdu. Okrem toho, podľa jej presvedčenia všeobecné súdy ignorovali jej žalobné a odvolacie námietky, hoci tieto boli pre posúdenie veci významné a podstatné.

40. Najvyšší súd na jednej strane uvádza, že je zaužívanou praxou, že všetky podania účastníkov sa doručujú druhej strane, zároveň ale tiež pripúšťa, že ak v danej veci tento postup nebol dodržaný, je to možné zistiť zo spisu krajského súdu, keďže zberný spis najvyššieho súdu takúto informáciu neobsahuje. Argumentáciu rozsudkov krajského súdu a najvyššieho súdu treba považovať za dostačujúcu.

41. Úrad k správnosti procesného postupu krajského súdu a najvyššieho súdu sa nevyjadruje (toto posúdenie ponecháva na uváženie ústavného súdu). Svoje vlastné rozhodnutie, ako aj rozsudky všeobecných súdov považuje z vecného hľadiska za správne z dôvodov, na ktoré v reakcii na námietky sťažovateľky podrobne poukazuje.

42. Z pohľadu ústavného súdu prichodí predovšetkým zo skutkového hľadiska konštatovať, že hoci medzi stranami konania nebolo jednoznačne nesporné, že vyjadrenie úradu k odvolaniu sťažovateľky proti rozsudku krajského súdu nebolo sťažovateľke, resp. jej právnej zástupkyňi doručené (najvyšší súd na základe vlastného spisu nevedel zaujať v tejto otázke po skutkovej stránke stanovisko), podľa zistenia ústavného súdu vyjadrenie úradu nebolo sťažovateľke, resp. jej právnej zástupkyňi doručené, a preto nepochybne nemala možnosť zaujať k vyjadreniu vlastné stanovisko.

Podľa názoru ústavného súdu uvedený postup najvyššieho súdu (nedoručenie vyjadrenia úradu k odvolaniu sťažovateľky proti rozsudku krajského súdu) sa javí z ústavnoprávneho hľadiska ako neakceptovateľný.

43. Rovnosť zbraní je inherentným prvkom spravodlivého procesu. Právo na spravodlivý proces zaručený čl. 6 ods. 1 dohovoru zahrňuje právo, aby každá strana občianskeho súdneho konania mala primeranú možnosť brániť svoju záležitosť pred súdom za podmienok, ktoré ju podstatne neznevýhodňujú v pomere k druhej strane (Ankerl c. Švajčiarsko z 23. 10. 1996). Rovnaký princíp vyplýva aj z čl. 47 ods. 3 ústavy.

Jedným z prvkov spravodlivého procesu v zmysle čl. 6 ods. 1 dohovoru je jeho kontradiktórny charakter. Každá strana musí v zásade mať možnosť nielen predložiť dôkazy a argumenty, ktoré považuje za nutné na to, aby jej požiadavky uspeli, ale aj zoznámiť sa s každým dokladom a pripomienkou predloženou súdu na účel ovplyvnenia jeho rozhodnutia a vyjadriť sa k nim (Mantovanelli c. Francúzsko).

Súdne rozhodnutie je výsledkom konfrontácie medzi stranami, z ktorých každá musí mať možnosť vyjadriť sa a popierať požiadavky, dôkazy a argumenty druhej strany. Kontradiktórny spor znamená možnosť strany popierať (contra dicere) požiadavky a argumenty druhej strany a právo na to, aby sa vypočuli jej argumenty a návrhy.

Požiadavka, aby účastníci súdneho konania mali príležitosť oboznámiť sa so všetkými predloženými dôkazmi a podanými vyjadreniami a reagovať na ne, sa vzťahuje na konanie o opravných prostriedkoch rovnako, ako aj na konanie pred prvostupňovým súdom, a to bez ohľadu na to, že v podaní neboli uplatnené žiadne nové argumenty (Hudáková a ďalší c. Slovenská republika).

Právo účastníkov konania na doručenie procesných vyjadrení ostatných účastníkov treba považovať za súčasť práva na spravodlivé súdne konanie. Pritom nie je podstatné, či podľa názoru všeobecného súdu ide o podanie skutkovo a právne významné alebo bezvýznamné, pretože túto skutočnosť posudzuje výlučne druhý účastník konania. Ten rozhodne o tom, aké stanovisko zaujme (I. ÚS 230/03, IV. ÚS 186/09, II. ÚS 18/2013, II. ÚS 148/2014, II. ÚS 32/2016, Trančíková c. Slovenská republika).

44. Na základe uvedeného možno konštatovať, že nedoručením vyjadrenia úradu sťažovateľke v odvolacom konaní došlo k porušeniu jej práva ako strany v občianskom súdnom konaní na rovnosť zbraní (rovnosť strán konania) podľa čl. 47 ods. 3 ústavy, ale aj princípu rovnosti zbraní a kontradiktórnosti konania ako súčasť práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (bod 1 výroku nálezu).

45. Podľa § 56 ods. 2 prvej vety zákona o ústavnom súde, ak sa základné právo alebo sloboda porušili rozhodnutím alebo opatrením, ústavný súd také rozhodnutie alebo opatrenie zruší.

Podľa § 56 ods. 3 písm. b) zákona o ústavnom súde ak ústavný súd sťažnosti vyhovie, môže vec vrátiť na ďalšie konanie.

46. Na základe citovaných ustanovení ústavný súd zrušil rozsudok najvyššieho súdu sp. zn. 2 Sžf 80/2014 z 23. augusta 2016 a vec vrátil na ďalšie konanie (bod 2 výroku nálezu).

V ďalšom konaní bude najvyšší súd viazaný právnym názorom ústavného súdu a potom, čo sťažovateľka dostane možnosť zaujať stanovisko k vyjadreniu úradu na jej odvolanie, bude jeho úlohou v novom odvolacom konaní vysporiadať sa s odvolacími námietkami sťažovateľky vrátane jej argumentácie uplatnenej pred ústavným súdom.

47. Ústavný súd nepovažoval za možné vyhovieť požiadavke sťažovateľky na vyslovenie porušenia čl. 46 ods. 1 ústavy postupom najvyššieho súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Sžf 80/2014 a jeho rozsudkom z 23. augusta 2016. Rovnako nepovažoval za možné vyhovieť jej požiadavke, aby zakázal najvyššiemu súdu pokračovať v porušovaní jej namietaných práv (bod 4 výroku nálezu).

48. V danej veci najvyšší súd konal v rámci správneho súdnictva, pričom právo na súdnu ochranu v rámci správneho súdnictva je *ratione materiae* súčasťou čl. 46 ods. 2 ústavy, podľa ktorého kto tvrdí, že bol na svojich právach ukrátený rozhodnutím orgánu verejnej správy, môže sa obrátiť na súd, aby preskúmal zákonnosť takéhoto rozhodnutia, ak zákon neustanoví inak. Inými slovami, čl. 46 ods. 2 ústavy je v pomere špeciality ku všeobecnému čl. 46 ods. 1 ústavy poskytujúcemu základné právo na súdnu ochranu vo všeobecnosti. Keďže čl. 6 ods. 1 dohovoru takto nerozlišuje, právo na spravodlivé súdne konanie aj v rámci správneho súdnictva treba považovať *ratione materiae* za jeho súčasť.

49. Podľa názoru ústavného súdu vyslovenie porušenia práv sťažovateľky v spojení so zrušením rozsudku najvyššieho súdu a vrátením veci na ďalšie konanie je dostatočným

prostriedkom na nápravu jej porušených práv, a preto by bolo nadbytočné ďalším výrokom navyše ešte najvyššiemu súdu zakázať, aby pokračoval v porušovaní práv sťažovateľky.

50. Napokon ústavný súd poznamenáva, že vzhľadom na princíp minimalizácie zásahov ústavného súdu do právomoci všeobecných súdov, ktorých rozhodnutia sú v konaní o sťažnosti preskúmané, po vyslovení porušenia čl. 47 ods. 3 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru (bod 1 tohto nálezu) nebolo už potrebné osobitne sa zaoberať namietaným porušením čl. 20 ods. 1 ústavy a čl. 1 dodatkového protokolu (napr. IV. ÚS 303/04).

51. Sťažovateľke vznikli trovy konania v dôsledku zastúpenia advokátkou, pričom výšku týchto trov nešpecifikovala. Ide o dva úkony právnych služieb v roku 2016 (prevzatie a príprava zastúpenia, sťažnosť) po 143 € a o jeden úkon právnych služieb v roku 2017 (replika na vyjadrenie predsedníčky najvyššieho súdu) vo výške 147,33 €. Patrí jej tiež režijný paušál dvakrát po 8,58 € a jedenkrát 8,84 €. Napokon prináleží aj daň z pridanej hodnoty vo výške 91,86 €. Úhrnom predstavujú trovy konania sumu 551,19 €.

Z uvedených dôvodov ústavný súd rozhodol tak, ako to vyplýva z bodu 3 výroku nálezu.

52. Vzhľadom na čl. 133 časť vety pred bodkočiarkou ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok, treba pod právoplatnosťou rozhodnutia uvedenou vo výroku tohto rozhodnutia rozumieť jeho doručenie účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 6. júla 2017